

**UCHWAŁA NR IX/...../2024
RADY GMINY ŁĘKAWICA**

z dnia 27 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1939), **Rada Gminy Łękawica uchwala co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łękawica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt Gminy Łękawica

Tadeusz Tomiczek

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2025

Głównym celem Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej czy psychologicznej. Poniższy program jest elementem promocji zdrowego stylu życia i rozbudzenia wśród społeczności lokalnej zainteresowania różnymi formami aktywności: artystycznej, sportowej i naukowej, jako alternatywy wobec uzależnień, w szczególności wobec spożywania alkoholu, zażywania środków psychoaktywnych oraz stosowania przemocy czy innych zjawisk patologicznych. Jest on ukierunkowany w szczególności na działania rozwijające poczucie społecznego zaangażowania, wrażliwości na problemy drugiego człowieka, kształtowanie postaw szacunku, budowania wrażliwości na wartości kultury, poszanowania przyrody, zdobywania wiedzy o regionie. Program zakłada profilaktyczno-edukacyjne promowanie aktywnego wypoczynku połączonego z warsztatami z zagadnień profilaktyki uzależnień oraz promującego zdrowy styl życia jako alternatywy dla uzależnień. Program ma również charakter edukacyjno-korekcyjny dla osób uzależnionych i terapeutyczno-wspomagający dla osób współuzależnionych od alkoholu oraz dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

W oparciu o posiadane zasoby w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych tj.:

- 1) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dalej zwaną GKRPA, w skład której wchodzi osoby posiadające odpowiednie przeszkolenie z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 2) Pełnomocnika Wójta ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- 3) Punkt Konsultacyjny i Grupę Wsparcia prowadzonych przez wykwalifikowanych terapeutów,
- 4) działające na terenie Gminy Łękawica organizacje pozarządowe, instytucje kultury, placówki oświatowe;
- 5) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

uwzględniając analizę lokalnych danych dotyczących spożycia alkoholu, liczbę interwencji związanych z alkoholem, liczbę osób korzystających z pomocy

terapeutycznej oraz inne zagrożenia społeczne dla Gminy Łękawica określa się następujące cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025 oraz sposoby ich realizacji i monitoringu.

ADRESACI PROGRAMU

1. Adresatami Programu są:
 - a) osoby uzależnione,
 - b) rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem uzależnienia,
 - c) dzieci i młodzież szkolna, osoby dorosłe, mieszkańcy Gminy Łękawica.

DZIAŁ I – Przeciwdziałanie alkoholizmowi

CELE PROGRAMU

1. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów alkoholowych i innych zjawisk patologicznych, w tym przeciwdziałanie przemocy.
2. Podnoszenie poziomu wiedzy na temat szkodliwości wczesnej inicjacji alkoholowej, nadużywania i uzależnienia od alkoholu mieszkańców Gminy Łękawica.
3. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz innych zjawisk patologicznych, w tym przemocy.
4. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób dotkniętych uzależnieniami oraz członków ich rodzin.
5. Wspomaganie merytoryczne oraz finansowe instytucji, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych, którzy swoim działaniem przyczyniają się do przeciwdziałania patologiom i kształtowania pozytywnych postaw społecznych.
6. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych.
7. Promowanie postawy abstynencji jako jednej z szans kształtowania osobowości.

ZADANIA PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Rozdział I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

1. Realizacja zadań związanych z działaniami wobec osób nadużywających alkoholu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łękawicy:

- a) prowadzenie poradnictwa indywidualnego w zakresie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu;
- b) motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego oraz informowanie o możliwości podjęcia terapii;
- c) prowadzenie pracy edukacyjnej w zakresie poprawy funkcjonowania społecznego i rodzinnego osób uzależnionych od alkoholu;
- d) prowadzenie pracy edukacyjnej i wspierającej dla osób współuzależnionych;
- e) upowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej i narkotykowej;
- f) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wsparcie ofiar przemocy i zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego, a także podniesienie wiedzy w zakresie radzenia sobie z tym zjawiskiem;
- g) współpraca i podejmowanie działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- h) współpraca GKRPA z ośrodkami pomocy społecznej, Ośrodkiem Badań Biegłych Sądowych w Żywcu, Policją, sądami, placówkami leczenia odwykowego, zakładami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi, samorządami, kościołami oraz innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

2. Współpraca i wsparcie finansowe poradni leczenia odwykowego, biegłych sądowych, innych jednostek służby zdrowia oraz zamkniętych oddziałów leczenia odwykowego – wspomagających proces leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych z terenu gminy Łękawica.

3. Kontynuacja działalności punktu konsultacyjnego działającego przy GKRPA poprzez udzielanie wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

4. Wsparcie finansowe w realizacji programów terapeutycznych (wyjazdowe sesje terapeutyczne) dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

5. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, w tym:

- wspieranie działalności Klubu Abstynenta,
- budowanie gminnego systemu wsparcia dla ofiar przemocy domowej, współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, materialną, medyczną, prawną i psychologiczną.

Rozdział II

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Kontynuacja współpracy z różnymi podmiotami w celu współuczestniczenia w realizacji programów profilaktycznych dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz współfinansowanie realizacji tych programów w tym:

- a) finansowanie i wspieranie przedsięwzięć promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, skierowanych do środowiska lokalnego, polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, turystyczno – krajoznawczym, rekreacyjnym, sportowym, warsztatów edukacyjnych, plastycznych, muzycznych, tanecznych i innych, poprzez zakup materiałów profilaktycznych, biletów wstępu, usług transportowych, sprzętu i materiałów (m.in. biurowych) umożliwiających ich realizację oraz wypłatę wynagrodzeń dla osób prowadzących;
- b) finansowanie wynagrodzenia Pełnomocnika Wójta ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wraz z pochodnymi;
- c) wsparcie finansowe działań z zakresu organizacji czasu dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych alkoholizmem, w tym dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- d) finansowanie i dofinansowywanie obozów/kolonii/półkolonii oraz innych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych alkoholizmem;
- e) finansowanie szkoleń, konferencji w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą dla nauczycieli i pedagogów oraz wszystkich grup zawodowych, które z racji wykonywanych obowiązków służbowych podejmują działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- f) realizacja lokalnych imprez i spotkań np. wigilii dla mieszkańców ze środowisk zagrożonych alkoholizmem, konkursów o tematyce profilaktycznej promujących zdrowy styl życia; m.in. zakup materiałów i nagród do ich realizacji.

2. Podejmowanie działań profilaktycznych:

- a) organizowanie i poszerzanie bazy dla działalności promującej zdrowy tryb życia, szczególnie przez modernizację i rozbudowę infrastruktury oraz wyposażanie obiektów sportowych i świetlicowych poprzez zakup materiałów profilaktycznych;

- b) realizacja przedsięwzięć profilaktycznych, form edukacyjnych i imprez promujących zdrowy tryb życia, zwłaszcza w zakresie sportu, rekreacji, turystyki, warsztatów edukacyjnych, plastycznych, muzycznych, tanecznych i innych, poprzez zakup materiałów profilaktycznych, sprzętu umożliwiającego ich realizację, usług transportowych, biletów wstępu oraz wypłatę wynagrodzeń dla osób prowadzących;
- c) organizacja zajęć sportowych, edukacyjnych, artystycznych przy szkołach, a także za pośrednictwem innych podmiotów, w szczególności zajęć pozalekcyjnych i zajęć świetlicowych;
- d) szkolenie członków GKRPA oraz kadry pracowniczej Ośrodka Pomocy Społecznej i pracowników oświaty, a także instytucji i osób fizycznych realizujących zadania gminne w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych;
- e) podejmowanie interwencji wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez nadużywanie alkoholu.

Rozdział III

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, działających na rzecz społeczności lokalnej, propagujących zdrowy styl życia, trzeźwość oraz zagospodarowanie czasu wolnego, w tym:

- a) współpraca z organizacjami zajmującymi się uzależnieniami;
- b) udział w realizacji programów interwencyjnych prowadzonych przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku – Białej wobec osób nietrzeźwych z terenu gminy Łękawica;
- c) współpraca w realizacji działań interwencyjnych prowadzonych przez Policję w stosunku do osób odmawiających podjęcia obowiązku leczenia odwykowego orzeczonego przez sąd oraz przeprowadzania wizyt w środowiskach objętych działaniami GKRPA.

2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, klubami sportowymi, instytucjami kultury, jednostkami organizacyjnymi gminy i innymi, mającymi na celu promocję zdrowego stylu życia, a także wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Rozdział IV

Ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku ze spożywaniem alkoholu poprzez:

1. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

2. Edukację o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych – organizowanie i finansowanie szkoleń w szczególności dla sprzedawców i właścicieli sklepów z asortymentem alkoholowym.

3. Współpracę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z organami upoważnionymi do prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego przepisu zakazującego sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

4. Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym.

5. Inicjowanie działań na rzecz współpracy służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w miejscach publicznych.

6. Wspieranie działań prewencyjnych przez funkcjonariuszy Policji w sytuacjach spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

7. Rozpowszechnianie wśród lekarzy i pielęgniarek oraz innych pracowników służby zdrowia programów wczesnego rozpoznawania i interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.

8. Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadkach naruszania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy, a także występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Rozdział V

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują miesięczne zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości:

- a) Przewodniczący – 550 zł brutto;
- b) Sekretarz – 550 zł brutto;
- c) Członkowie – 400 zł brutto.

Dodatkowo Członkowie Komisji, niezależnie od pełnionej funkcji, otrzymują wynagrodzenie w wysokości **110,00 zł brutto** za udział w kontrolach, niezależnie od ich liczby w danym dniu, o ile kontrole nie są przeprowadzane w ramach posiedzenia Komisji.

Rozdział VI

Zasady realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii realizowany jest przez Pełnomocnika Wójta ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Przeprowadzenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Gminy Łękawica na zasadach określonych w odrębnych procedurach.

3. Zlecenie realizacji zadań w trybie pozakonkursowym w ramach Gminnego Programu na podstawie złożonej oferty zawierającej merytoryczny opis projektu, kosztorys oraz podstawowe dane na temat oferenta. Oferta podlega zaopiniowaniu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Tworzenie bazy merytorycznej (m.in. poprzez zatrudnianie kadry do realizacji zadań określonych w programie), organizacyjnej i materialnej, niezbędnej do realizacji programu (m.in. koszty utrzymania obiektów, gdzie udzielana jest pomoc w formie punktu konsultacyjnego i grupy wsparcia).

DZIAŁ II – Przeciwdziałanie narkomanii

CELE PROGRAMU

1. Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganiu używania środków psychoaktywnych.

2. Pogłębianie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych.

3. Wdrażanie programów profilaktycznych uwzględniających problematykę zapobiegania narkomanii.

4. Stworzenie zintegrowanego systemu informacji o narkotykach i narkomanii.

5. Podnoszenie poziomu wiedzy na temat szkodliwości wczesnej inicjacji narkotykowej, używania i uzależnienia od narkotyków mieszkańców gminy Łękawica.

Rozdział I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

1. Współpraca i kierowanie osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem do placówek terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

2. Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

3. Motywowanie do podjęcia i kontynuacji leczenia odwykowego.

Rozdział II

Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii

1. Zwiększanie dostępności pomocy prawnej oraz koordynowanie działań dotyczących pomocy rodzinom, w których występują problemy narkomanii, poprzez współpracę z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, przedstawicielami placówek opieki zdrowotnej, szkołami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania narkomanii.

Rozdział III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

1. Organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych programów oraz przedstawień profilaktycznych, programów opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych z uwzględnieniem dożywiania dzieci uczestniczących w tych zajęciach.

2. Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji publicznych, mających za zadanie zwiększanie wiedzy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od środków psychoaktywnych oraz zapobieganie innym zjawiskom patologicznym w środowisku lokalnym.

3. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla nauczycieli i pedagogów w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych.

4. Przeprowadzanie lokalnych kampanii edukacyjnych na tematy związane z problemem narkomanii oraz współudział w ogólnopolskich kampaniach dotyczących tej tematyki.

5. Wspieranie działań profilaktycznych o charakterze kulturalnym, sportowym itp. dla społeczności lokalnej w szczególności sposób wskazujących na konsekwencje i szkodliwość przyjmowania środków psychoaktywnych.

6. Zakup i rozprowadzanie materiałów informacyjno – edukacyjnych (książki, broszury, itp.).

Rozdział IV

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii i pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

1. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, w tym skupiających społeczność lokalną lub działających na rzecz dzieci, młodzieży i ich rodzin w realizacji przez nie wszelkich działań i zadań statutowych propagujących zdrowy styl życia oraz zagospodarowanie czasu wolnego.

2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i pożytku publicznego, klubami sportowymi, ośrodkami kultury i innymi podmiotami, mającymi na celu promocję zdrowego stylu życia poprzez kulturę, sport i turystykę z udziałem treści profilaktycznych na temat uzależnień. Organizowanie, współorganizowanie i finansowanie imprez promujących ograniczenie nadużywania narkotyków.

3. Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy społecznej osobom uzależnionym i członkom ich rodzin dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowania ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Rozdział V

Zasady realizacji programu przeciwdziałania narkomanii

1. Program przeciwdziałania narkomanii realizowany jest przez Pełnomocnika Wójta ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Zlecanie realizacji zadań w trybie pozakonkursowym w ramach Gminnego Programu na podstawie złożonej oferty zawierającej merytoryczny opis projektu, kosztorys oraz podstawowe dane na temat oferenta. Oferta podlega zaopiniowaniu przez GKRPA.

3. Tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej niezbędnej do realizacji programu (m.in. poprzez zakup artykułów biurowych, utrzymania pomieszczeń, doposażenia pomieszczeń itp.).

4. Realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

DZIAŁ III

Źródła i zasady finansowania

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025 są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Kontrola efektywności programu

1. Nadzór nad realizacją zadań zleconych oraz ich merytoryczne rozliczanie prowadzi Pełnomocnik Wójta ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Podmioty realizujące zadania, po ich zakończeniu, składają sprawozdania merytoryczne i finansowe.